

לכבוד

יו"ר, הוועדה המשותפת בהתאם לחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים

חברי הוועדה המשותפת

הכנסת

הנדון: קבלת מידע חיוני לקראת הצבעה על חוק המאגר הביומטרי

בימים אלה מתבצעת הכנה לקריאה שניה ושלישית של חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע. בסיום הטיפול בוועדה, יובאו תיקוני החקיקה להצבעה בכנסת. על כל אחד מחברי הכנסת יהיה להכריע באם לצד תעודה ביומטרית חכמה¹ – שעל הצורך בה אין כמעט מחלוקת – הוא תומך באגירת המידע הביומטרי של תושבי ישראל במאגר מרכזי, המכיל ביומטריה של תווי פנים עם אופציה לאגירת טביעות אצבע, כחובה חקוקה.

אנו קוראים לוועדה המשותפת לוועדת חוקה, חוק ומשפט, ועדת הפנים והגנת הסביבה וועדת המדע והטכנולוגיה בהתאם לחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע (להלן: הוועדה המשותפת) לדרוש מן הגורמים המוסמכים את המידע הרלוונטי על מנת שכל חבר כנסת יוכל לקבל החלטה מושכלת באם אכן נחוץ למדינת ישראל מאגר ביומטרי מרכזי גם במחיר הסיכונים והנזקים שמאגר כזה עלול להביא על המדינה ועל תושביה.

לאורך כל תהליך החקיקה, נותרה הסוגיה במחלוקת חריפה: האם נחוץ למדינת ישראל מאגר מידע ביומטרי מרכזי של כלל תושביה, בנוסף לכרטיס החכם (המכיל, ללא קשר למאגר מרכזי, מידע ביומטרי מזהה)? ואכן, המטרה העיקרית של הניסוי (כפי שנקבעה בסעיף 41 לחוק) היא לבחון את נחיצות מאגר המידע הביומטרי.

על מנת לענות על שאלת הנחיצות יש, בראש ובראשונה, לבחון האם הבעיה שהמאגר בא לפתור היא אכן בעיה שקיימת במציאות, ומה סדר הגודל שלה. לאחר מכן, צריך להבין היטב את יתרונותיו וחסרונותיו של הפתרון המוצע (מאגר מידע מרכזי), בטווח הקצר ובטווח הארוך, בהיבטים הבאים: האפשרות לזיוף תעודות זיהוי ודרכונים, גניבת זהות, בטחון הציבור והמדינה, פרטיות התושבים, השימוש במידע הנצבר למטרות שלא הוגדרו במקור, עלויות הפתרון למשלם המיסים, וסיכונים שניוניים צפויים. את היתרונות והחסרונות הללו יש להשוות, בהקשר של חלופות שונות, שרק אחת מהן היא מאגר מידע ביומטרי מרכזי. רק מענה לכל היסודות הללו במצורף יספק מענה לשאלת הנחיצות.

פרטי המידע הדרושים לחברי הכנסת על מנת לקבל החלטה מושכלת הם:

1. על פי דברי ההסבר שהוצגו לכנסת המאגר הביומטרי נחוץ כדי לפתור בעיה בשם "הרכשה כפולה"². חברי הכנסת חייבים לקבל מידע כמה הרכשות כפולות ידוע שהתרחשו עד היום בפועל? (דו"ח מבקר המדינה, וועדת ביקורת המדינה וניתוחים נוספים קבעו שאין כל מידע לגבי הנושא).

¹ התעודה הביומטרית מכילה בכל מקרה תמונת פנים וטביעות אצבע, לצורך זיהוי, ללא קשר לקיומו של מאגר מרכזי
² "הרכשה כפולה": מצב בו אדם מבקש ומקבל תיעוד של יותר מזהות אחת. זהו אחד מתוך סוגים רבים של הונאה בהרכשה

2. כמה מאותן הרכשות כפולות שהתרחשו במציאות הסתיימו בתלונה למשטרה ו/או בהרשעה?
3. מהם הסיכונים לביטחון המדינה ותושביה כתוצאה מקיומו של מאגר ביומטרי מרכזי?
4. מה תכנית הפעולה של המדינה במקרים של דליפת מידע³, חלקית או מלאה, מהמאגר הביומטרי לידי גורם עוין, גורם פלילי או גורם אחר שאינו מוסמך להחזיק במידע? מיהו הגוף שביצע בקרת סיכונים לתרחישים מסוג זה?
5. מה המשמעות של בניית המאגר לפרטיות תושבי ישראל?
6. האם התועלת המוצהרת (מניעת הרכשה כפולה) יכולה להיות מושגת באמצעים אחרים, שהסיכונים הגלומים בהם מצומצמים יותר?
7. מה העלות של המאגר הביומטרי (על כל סעיפיו השונים) עד כה ובעשר השנים הקרובות?

בפועל, נראה שבדיקת נחיצות הקמת מאגר מרכזי התקיימה בצורה לא מספקת, ובמטרה להוכיח מסקנות שנקבעו מראש. מגוון חלופות, שעשויות היו לשכנע שאין צורך במאגר מרכזי, לא נבדקו כלל, או לחילופין נידונו תיאורטית ובאופן שטחי. מאידך, נבחנו "חלופות" חלשות ובלתי מועילות בעליל, שכשלונו ידוע מראש ותומך במסקנה הרצויה.

אנו קוראים לוועדה המשותפת, בטרם החלטה, לדרוש ולקבל את פרטי המידע הבסיסיים הנחוצים לקבלת החלטה, כאמור לעיל. בלעדיהם, כל החלטה תהיה כמעשה שור סומא השועט קדימה מבלי לדעת לאן.

זוהי החלטה הרת גורל למדינת ישראל. אנו רוצים להתריע כי אישור הקמת המאגר יביא לנזק בלתי הפיך לציבור ולמדינה. אנו קובעים כי מאגר המידע הביומטרי אינו נחוץ למניעת זיוף התיעוד, אינו הכרחי כדי למנוע גניבות זהות והתחזות, מסכן את בטחון הציבור והמדינה, צפוי לפגוע קשות בפרטיות התושבים, וצפוי לעלות סכומי כסף נכבדים למשלם המיסים.

בברכה

דורון שקמוני

פרופ' קרין נהון

העתק: יועמ"ש, הוועדה המשותפת
מנהל, הוועדה המשותפת

³ דליפה – לעיתים קרובות מבפנים החוצה, לא תמיד באמצעות פריצה מבחוץ